

Pitebor fixar vatten till Svenskbyborna

GAMMALSVENSKBY Det började som ett EU-projekt med studerande från medieutbildning vid Campus Piteå vilka åkte till södra Ukraina för att göra reportage, filma och intervjua Gammalsvenskbyborna. Då uppmärksammades de på det stora problemet med vattenförsörjningen. Det har resulterat i att ett omfattande vattenprojekt nu sjösätts. Ett miljonprojekt med Ukrainska mått mätt, finansierat genom Piteå västra rotaryklubb

Lars Hallberg, Piteå, ansvarig för medieutbildningen vid Campus Piteå, och aktiv i Piteå västra rotaryklubb, berättade vid ett klubbmöte om byn, i dag med det officiella namnet Zmejvka, och belägen där floden Dnjepr flyter bred och mäktig. Han uppmärksammade medlemmarna på vattenbristen, och svårigheten att komma tillrätta med problemen.

Det fick rotaryklubben att agera. Inom Rotary drivs i dag flera projekt genom olika klubbar för att ge folk i fattiga länder den viktiga överlevnadsvaran, vatten. Piteå västra rotaryklubb såg som sin uppgift att se till att alla i Gammalsvenskby skulle få vatten 24 timmar per dygn.

Drabbas värst

Svenskättingarna lever mycket fattigt. Varje familj lever fortfarande på en jordlott på cirka 200 gånger 300 meter, där de odlar sina grönsaker och har några mindre djur som höns, ankor och någon gris. De verktyg som används i huvudsak i dag är fortfarande hacka och spade.

Piteå västra rotaryklubb tog ett beslut att samla in pengar i form av andelar om 200 kronor. Åtskilliga enskilda personer och företag har ställt sig bakom klubbens projekt och villigt betalat för flera andelar, för att ge den svenska byn i Ukraina den viktiga överlevnadsvaran vatten.

- Den forna sovjetstaten, som Ukraina är, har i dag stora ekonomiska problem där befolkningen på landsbygden drabbas värst. Det gör det mycket viktigt att hjälpa till så att demokrati och mänskliga rättigheter kan stabiliseras i Ukraina, poängterar Lars Hallberg vilken som klubbens "ambassadör" för projektet åkt runt och "missionerat".

Även om byn ligger alldeles intill floden Dnjepr är ett av de största problemen vattenförsörjningen.

- Gammalsvenskby har i dag endast vatten två timmar per dag, berättar Lars Hallberg något av primus motor för att ro hela projektet i hamn.

Det har hänt, framförallt i torrtider, att besökare uppmanats att inte använda toaletterna i onödan. För torrtider är lika med vattenbrist i samhället.

Något som nu kanske blir avhjälpt inom kort.

Inget rättvist system

Lars Hallberg har också kunnat glädjas åt att, på plats i Ukraina, få de sista officiella namnteckningarna på de papper som säger att finansieringen är löst. Det blir Piteå västra rotaryklubbs vänklubb i Cherson som nu praktiskt tar över "förvaltningen" av projektet.

- V i har träffat klubbens ledning i Cherson och besökt Gammalsvenskbyn. I förlängningen, och att vi gör upphandlingen lokalt i Ukraina, förser husen i byn med vattenmätare. Problemen är att vattensystemet är begränsat. Folket i byn använder för mycket vatten, när det är påslaget. Det finns i dag inget rättvist system som reglerar vattenförbrukningen varför det råder vattnenanarki, berättar Lars Hallberg .

I första hand installeras vattenmätare för att på så sätt reglera vattenförbrukningen. Detta så att varje invånare kan ta vatten i den mängd hon eller han behöver under dygnets alla 24 timmar.

Kommunal hälsning

Piteåklubbens president Mikael Åström, tillika politiskt aktiv, och även han på plats när pappren undertecknades passade på att framföra en hälsning från Piteå kommun till Natasja Visovskya, borgmästare i Zmejvka. Hälsningen kom från kommunalrådet Peter Roslund. Borgmästaren fick även motta Piteå kommuns standar, Piteåboken, souvenirer och en Piteåtröja. Den senare vann hennes gillande. En tröja hon lovade ta på sig efter den officiella uppvaktningen och vid eventuellt kommande svenskbesök.

Borgmästaren i sin tur framförde ett tack till såväl Rotaryklubben som Piteå kommun för den uppmärksamhet och hjälp de fått och önskade fördjupa kontakterna. Något som hon hoppades skulle resultera i fler besök framöver

I dag är det inte många svenskar som besöker Gammalsvenskby. Det är bara några få busslaster turister som varje år hittar fram till platsen.

Jan Lundquist
jan.lundquist@pitea-tidningen.se
0911-645 24
Publicerad 24 september 2011 -